

SAMMON KOULUN SUUNNITELMA OPPILAIDEN SUOJAAMISEKSI KIUSAAMISELTA, VÄKIVALLALTA JA HÄIRINNÄLTÄ 2024-2025

päivitetty 20.9.2024

1) Ennaltaehkäisy

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Ennaltaehkäisyssä panostetaan erityisesti toimintakulttuuriin ja yhteisöllisyyteen ja toimivan vuorovaikutuksen pelisääntöihin <ul style="list-style-type: none"> ○ ”Me kaikki ollaan me” • Vastakkainasettelujen torjunta - sen sijaan lähtökohtana se mikä yhdistää • Positiivinen, ratkaisukeskeinen ilmapiiri • Toimijoina koko kouluyhteisö, vanhempainyhdistys ja kaikki huoltajat • Selkeä ja avoin tiedottaminen koteihin 	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnioittava puhetapa • Varhainen puuttuminen • Small talk arjessa • Tunne-, itsesätely- ja vuorovaikutustaitoihin panostaminen <ul style="list-style-type: none"> ○ Askeleittain, Lions Quest, Yhteispelejä tms. • Tuetaan joustavan identiteetin rakentamista ja itsemäärittelyoikeuden toteutumista • Yhteisöllisyyden ja osallisuuden portaat • Säännöllisesti, lukuvuosittain, oppilaiden kanssa käydään läpi mitä on kiusaaminen, käsitteen määrittelyä • Koululla nollatoleranssi kiusaamisen suhteen • Ryhmytys, kuraattorit, kouluvalmentajat, Kiusaamisen vastainen tiimi tai vastaava, oppilaskunta, tukioppilaat 	<p><i>Miten tunne-, itsesätely- ja vuorovaikutustaitoja opetetaan koulussanne?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tunne-, itsesätely- ja vuorovaikutustaidot ovat osa jokaista koulupäivää ja jokaista oppituntia. • Sampo-tunnit, myös esi- ja alkuopetuksen yhteistyössä, kouluvalmentajan ryhmätystunnit, osana oppiaineiden sisältöjä <p><i>Kuka opettaa, millä luokka-asteilla, mitä materiaaleja käytetään?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Luokilla 4. ja 6. taitoja opetetaan osana ympäristöopin opetusta Tampereen kaupungin opetussuunnitelman mukaan. • Luokanopettajat omilla tunneillaan, luokanohjaajat Sampo-tunneilla. Käytössä mm. Huomaa hyvä, Sammon vuosikellon tuntiesimerkit, TE Aivot materiaali 1-7 lk., oppikirja Voimaa 8-9 lk. <p><i>Kuinka monta tuntia opetukseen käytetään? Missä oppiaineissa?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • 4.-6. luokilla 0,5 viikkotuntia osana ympäristöopin oppiainetta

		<ul style="list-style-type: none">• Muilla luokka-asteilla taitoja opetetaan joustavasti ja mahdollisuuksien mukaan kaikkien oppiaineiden oppitunneilla.• Sampo-tunnit 1h/kk, lisäksi yläkoulussa luokanohjaajien tuokiot. <p><i>Miten kiusaamis-, häirintä- tai väkivaltatilanteen voi tuoda ilmi?</i></p> <ul style="list-style-type: none">• kertoa oppilashuollollisissa palveluissa• ohjauskeskustelut• oppimiskeskustelut• käynnit kouluvalmentajan luona• kyselyt• kertomalla kelle tahansa koulun aikuiselle, erityisesti oppilaan omalle luokanopettajalle /- ohjaajalle• huoltajat kontaktoivat koulun aikuisia• Huoliboksi <p><i>Miten yhteisöllisen toimintakulttuurin rakentaminen näkyy koulun arjessa (esimerkkejä)?</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Kiusaamiseen liittyvän tiedon esillä pitäminen kouluyhteisössä (tieto oppilaille, kodeille, henkilökunnalle ja erityisesti perehdytys uusille työntekijöille), tukioppilastoiminnan ja välituntitoiminnan ylläpito ja kehittäminen.• Tunne- ja vuorovaikutustaitojen sekä turvataitojen läpikäyminen vuosiluokittain. <p><i>Miten koulu viestii näistä asioista huoltajien suuntaan?</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Vanhempainilta, koulun nettisivut, kuukausitiedotteet, wilma-viestit, oppimiskeskustelut
--	--	--

--	--	--

2) Interventio

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Puuttuminen mahdollisuuksien mukaan jo ennen tilanteen eskaloitumista ja kriisiä • Kytevien konfliktien tunnistaminen, viranomaisyhteistyö tarvittaessa • Tiedonkulku henkilöstön välillä • Käytetään yhteneviä käsitteitä • Konfliktin akuutissa vaiheessa vain väliintulo ja tilanteen rajaaminen • Toimijat: Tilanteessa oleva opettaja ja tarvittava määrä muita aikuisia 	<ul style="list-style-type: none"> • Puuttumisen yhteydessä olennaista tilanteen rajaaminen • Osapuolten välinen dialogi käydään myöhemmin. • Nopea tiedottaminen koteihin tärkeää em. tavoitteiden saavuttamiseksi 	<p><i>Miten interventioprosessi toteutuu koulussamme?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kiusaamisen vastainen tiimi opettajan työn tueksi, asia ohjautuu luokanopettajien/-ohjaajien kautta tiimille, jossa vakiintuneet portaavat toimia kiusaamistapauksissa • Väkivaltatilanteissa aikuinen/aikuiset menevät turvallisesti väliin, pyytävät tarvittaessa lisähenkilöitä paikalla ja lopettavat tilanteen. Tieto rehtoreille mahdollisimman nopeasti. <p><i>Ketkä ovat siinä keskeiset toimijat?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kiusaamistapauksissa nimetyt henkilöt ala- ja yläkoulussa (yhteensä 2+2 opettajaa), kouluvalmentaja tiimien tukena ja tapausten seurannassa mukana, tarvittaessa kuraattorin tukikäynnit osapuolille. Yhteys huoltajiin. • Väkivaltatilanteisiin puuttumisen jälkeen tapauskohtaisesti moniammatillinen konsultaatio, virka-apu, ensihoito. Yhteys luokanohjaajaan/ -opettajaan ja huoltajiin. <p><i>Miten prosessista on tiedotettu etukäteen?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Sammon koulun kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan vastainen malli esitellään esim. vanhempainillassa/tiedotteessa ja oppilaille oppitunneilla, henkilökunnalle kokouksissa

		<p><i>Kuka vastaa tiedottamisesta interventiotilanteessa?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kiusaamisen vastainen tiimi ja luokanopettaja/-ohjaaja tekevät työnjaon kotien tiedottamisesta • Väkivaltatilanteista tiedotetaan aina suoraan asianosaisia. Tiedottamisesta vastaavat luokanopettaja/-ohjaaja/ rehtori • Mahdollisessa kriisitilanteessa tiedotusvastuu rehtoreilla.
--	--	---

3) Selvittely

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Oppilaiden näkökulmien kuuleminen, oppilaiden yhteen saattaminen • Ratkaisujen etsiminen ja luottamuksen palauttaminen • Mahdolliset sanktiot • Selvittelyryhmän kokoonpano määräytyy tilanteen ja osapuolten mukaan 	<ul style="list-style-type: none"> • Selvitetään silminnäkijät, huhut, tukijoukot, puolesta loukkaantujat ja polarisoitumisen estäminen • Kirjaaminen • Avoin dialogi tapahtuneesta, ns. identiteettipuhetta kuitenkin vahvistamatta • Voidaan käyttää selvittelymalleja rakennetuista malleista <ul style="list-style-type: none"> ○ SOPU, VERSO, KiVa-koulu tms. • Sovittelussa etsitään ratkaisuja ja katsotaan eteenpäin • Korostetaan väkivallatonta ratkaisumallia, puhumalla sopimista • Viranomaisia konsultoidaan tarvittaessa 	<p><i>Miten huolehditaan siitä, että eri osapuolet tulevat tasavertaisesti kuulluiksi?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tulkintavapaa kuuntelu, kuullaan jokainen osapuoli erikseen. • Osapuolien tunteet ja kokemus otetaan vakavasti <p><i>Mihin koulu kirjaa selvittelyn?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kiusaamistilanteiden kirjaukset säilytetään kiusaamisen vastaisen tiimin kansiossa • Opettaja kirjaa omiin muistiinpanoihin • Kirjaaminen kasvatustieteiden- tai muuhun kurinpitotoimen lomakkeeseen asian selvittelyn aikana • Huoltajien informoiminen puhelimitse/ wilma-viestillä

		<p><i>Mitä työkaluja koululla on käytössä selvittelyn tueksi?</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Kiusaamisen vastaisen tiimin tuki kiusaamistilanteissa• Koulun kasvat keskustelu-malli <p><i>Miten selvittely dokumentoidaan?</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Kiusaamisen vastainen tiimi kirjaa koulun omiin lomakkeisiin• Kirjaaminen kasvat keskustelu- tai muuhun kurinpitotoimen lomakkeeseen asian selvittelyn aikana sekä wilma-viesti huoltajille <p><i>Ketkä selvittelyyn osallistuvat?</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Tapauskohtaisesti asianosaiset sekä tarvittava henkilöstö• tarvittaessa kiusaamisen vastainen tiimi• rehtori ja muut tarvittavat oppilashuollon toimijat• tarvittaessa ulkopuoliset viranomaiset <p><i>Miten mahdolliset sanktiot määräytyvät? Miten huolehditaan niiden tasavertaisuudesta?</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Sanktiot määräytyvät Perusopetuslain määrittelemässä puitteissa tapauskohtaisesti.• Jälki-istuntoa määrätään vain ennalta sovitusta rangaistavista asioista (esim. väkivalta), ensisijaisesti keskustelu on työväline• Sanktio määräytyy tilanteen vakavuuden mukaan• Ikätason mukaisista sanktioista keskustellaan rehtorin kanssa tarvittaessa.
--	--	---

		<p><i>Kuka huolehtii tiedottamisesta ja yhteyden ottamisesta viranomaisiin?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilashuollon henkilöstö, opetus- ja kasvatushenkilöstö sekä rehtorit tapauskohtaisesti • Kiusaamistilanteissa opettaja, oppilashuollon edustaja ja/tai rehtori tarvittaessa. • Väkivaltatilanteissa rehtori <p><i>Kenelle tiedotetaan ja miten?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kiusaamisen vastaisen tiimin selvittelyt tiedotetaan asianomaisten huoltajille • Väkivaltatilanteissa tiedotetaan asianomaisten huoltajia, luokanopettaja/-ohjaaja tai rehtori tiedottaa • Tarvittaessa tiedotetaan tilanteen nähneitä oppilaita ja huoltajia, rehtori tiedottaa
--	--	--

4) Seuranta

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Asia käsitellään yhdessä, tunnistetaan tapahtumat, tehdään sovinto • Laaditaan yhteiset sopimukset: osapuolet määrittävät mitä tarvitsevat ja tarpeiden pohjalta tehdään sopimus • Mahdolliset sanktiot ja niistä huolehtiminen. • Tehdään johtopäätökset ja tarvittavat muutokset toimintaan. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Käydään läpi, mitä opittiin 2. Kirjaaminen 3. Nimettömyys 4. Luottamuksellisuus 5. Konfliktien näkeminen oppimistapahtumina 6. Käytetään ulkopuolista tukihenkilöä tarvittaessa 	<p><i>Kuka vastaa seurannasta?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Luokanopettaja/-ohjaaja ja kiusaamisen vastainen tiimi • Asiaa hoitanut työntekijä <p><i>Mitä asioita seurantaan kuuluu?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Keskustellaan, onko kiusaaminen jatkunut ja sovitut toimenpiteet toteutuneet,

<ul style="list-style-type: none">• Sovitaan aina myös seurannasta ja tarvittaessa jälkihoidosta• Toimijat: Koulun edustaja, osapuolet, tarvittaessa moniammatillinen tukitiimi koulun ulkopuolelta (lastensuojelu + perhetyö mukana)• Tiedotus huoltajille ja tarvittaessa sidosryhmille		<p>tarvittaessa kuraattorin tukikäynnit ja muu oppilashuollon tuki</p> <ul style="list-style-type: none">• Oppilashuollon tukitoimia tarjotaan kiusaajille ja kiusatuille/ väkivallan käyttäjälle ja uhrille• Yhteistyö kotien kanssa <p><i>Miten toimitaan, jos sovitut asiat eivät ole toteutuneet?</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Siirretään selvittely seuraavalle prosessin tasolle ja tuodaan esille koulun ulkopuoliset tukitoimet (lastensuojelu, poliisi) <p><i>Kuinka pitkään seuranta jatkuu?</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Niin kauan kuin on tarve
---	--	---